

नक्षलविरोधी कारवाईत/नक्षलवादी हल्ल्यात मृत वा जखमी झालेल्या पोलीस अधिकारी/कर्मचारी व गृहरक्षक दलाच्या कर्मचा-यांच्या कुटुंबियांना विशेष मदत व इतर सवलती देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक: पीडब्ल्यूएफ -०२०९/प्र.क्र.१०७/पोल ७,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक: ०५.०२.२००९

- वाचा:१) शासन निर्णय गृह विभाग क्र. पीडब्ल्यूएफ -१००३/प्र.क्र.८/पोल-७, दि.१६ मार्च,२००५
२) शासन पुरकपत्र क्र. पीडब्ल्यूएफ -१००३/प्र.क्र.८/पोल-७, दि.६ जुलै, २००५
३) शासन निर्णय गृह विभाग क्र. पीडब्ल्यूएफ -१००३/प्र.क्र.८/पोल-७, दि.२९ नोव्हेंबर,२००८
४) शासन निर्णय महसुल व वन विभाग क्र. डिएमयू-२००८/प्र.क्र.३९९/डीएम-१,दि.१ डिसेंबर,२००८

प्रस्तावना :- दिनांक १.२.२००९ रोजी गडचिरोली जिल्ह्यातील मरकेगांव जंगलाजवळ नक्षलवाद्यांनी पोलीस दलावर केलेल्या हल्ल्यामध्ये १५ पोलीस अधिकारी / कर्मचारी शहीद झाले. सदर घटनेच्या अनुषंगाने नक्षलविरोधी कारवाईत/नक्षलवादी हल्ल्यात मृत वा जखमी झालेल्या पोलीस अधिकारी /कर्मचारी व गृह रक्षक दलाच्या कर्मचा-यांच्या कुटुंबियांना विशेष मदत व इतर सोयी सवलती देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :- दिनांक २६.११.२००८ ते २९.११.२००८ या कालावधीत मुंबईवर झालेल्या दहशतवादी हल्ल्यांच्या अनुषंगाने महसुल व वन विभागाने त्यांच्या संदर्भ क्रमांक ४ येथील दि. १.१२.२००८ च्या शासन निर्णयान्वये सदर हल्ल्यात शहीद झालेल्या पोलीसांच्या कुटुंबियांना विशेष मदत देण्याबाबत व इतर सवलतीबाबत शासन आदेश निर्गमित केलेला आहे. त्याच धर्तीवर नक्षलविरोधी कारवाईत/नक्षलवादी हल्ल्यात मृत वा जखमी झालेल्या पोलीस अधिकारी/कर्मचारी व गृहरक्षक दलाच्या कर्मचारी यांना व त्यांच्या कुटुंबियांना विशेष मदत व इतर सवलती देण्याबाबत खालील प्रमाणे सानुग्रह अनुदान व सोयी सवलती मंजूर करण्यात येत आहेत.

१. सानुग्रह अनुदान व इतर सोयी सवलतीची ठळक वैशिष्ट्ये

अ) **सदनिका :** शहीद झालेल्या पोलीस अधिकारी /कर्मचारी व गृह रक्षक दलाच्या कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबियांना त्यांच्या निवासी जिल्हयात किंवा निवासी जिल्हयाचा ज्या महसुल विभागात अंतर्भाव होतो त्या महसुल विभागातील त्यांच्या पसंतीच्या ठिकाणी एक सदनिका विनामुल्य मंजूर करण्यात यावी. ज्या ठिकाणी म्हाडाची योजना असेल तेथे त्या योजनेअंतर्गत एक सदनिका विनामुल्य मंजूर करता यावी. जर त्यांना देण्याकरीता सदनिका उपलब्ध नसेल तर त्यांना अनुज्ञेय असलेल्या क्षेत्रफळानुसार रु.३००० प्रति चौ.फु.या दराने रोख रक्कम अदा करण्यात यावी. सदनिकेसाठी येणारा स्टॅम्प ड्युटी /रजिस्ट्रेशनचा खर्च शासनातर्फे करण्यात येईल. सदनिका वितरण करण्याच्या अटी व शर्ती खालील प्रमाणे राहतील.

१. वर्ग-"अ" च्या अधिका-यांच्या कुटुंबियासाठी १००० चौ.फूट क्षेत्रफळाचे घर.
२. वर्ग-"ब" च्या अधिका-यांच्या कुटुंबियासाठी ८०० चौ. फूट क्षेत्रफळाचे घर.
३. वर्ग-"क" च्या अधिका-यांच्या कुटुंबियासाठी ७५० चौ. फूट क्षेत्रफळाचे घर.
४. वर्ग-"ड" च्या अधिका-यांच्या कुटुंबियासाठी ६०० चौ. फूट क्षेत्रफळाचे घर.

ब) ज्या कर्मचा-यांचे कुटुंबिय शासकीय सदनिकेत राहत आहेत त्यांना त्या घराचा ताबा नवीन सदनिका मिळेपर्यंत किंवा ३ वर्षे यापैकी जे उशिरा घडेल तोपर्यंत ठेवता येईल. यासाठी त्यांना वैयक्तिकरित्या अर्ज करण्याची आवश्यकता राहणार नाही.

क) कुटुंबातील एका व्यक्तीला नोकरी :-

सध्याच्या शासकीय धोरणानुसार अनुकंपा तत्वावर " क " व " ड " वर्गांमध्ये नोकरी देता येते. सदर धोरण शिथिल करून शैक्षणिक अर्हता व पात्रतेअनुसार त्याप्रमाणे शहीद पोलीस कर्मचा-यांच्या कुटुंबियांपैकी एकास वर्ग-"अ" किंवा वर्ग-"ब" मध्ये अनुज्ञेय उच्चतम वर्गात सुध्दा शासकीय नोकरीत सामावून घेता येईल.

ड) सानुग्रह अनुदान :-

विरगती प्राप्त झालेल्या सर्व पोलीस अधिकारी /कर्मचारी व गृह रक्षक दलाच्या कर्मचाऱ्यांच्या कायदेशीर वारसदारांच्या संयुक्त नावाने रुपये २५.०० लक्षाचे सानुग्रह अनुदान मुदत ठेव म्हणून देण्यात

येईल. सदर निधी १० वर्षांपर्यंत त्यांना काढता येणार नाही. व्याज रक्कम दर महिन्याला घेता येईल. त्यामुळे दि. १६.३.२००५ च्या शासन निर्णयान्वये, मृत्यू पावलेल्यांच्या वारसास द्यावयाची रक्कम देय राहणार नाही. मात्र दि. १६.०३.२००५ च्या शासन निर्णयान्वये नक्षलविरोधी कारवाईत/नक्षलवादी हल्ल्यात कायमचे अपंगत्व आलेल्या किंवा जखमी झालेल्या पोलीस अधिकारी/कर्मचारी व गृह रक्षक दलाच्या कर्मचाऱ्यांना नुकसान भरपाईची रक्कम देय राहिल.

इ) मोफत शिक्षण :-

वीरमरण पत्करलेल्या पोलीसांच्या/गृह रक्षक दलाच्या कर्मचाऱ्यांच्या २ अपत्यांचा देशातर्गत शाळा, महाविद्यालयीन शिक्षणाचा खर्च शासनातर्फे करण्यात येईल. ही सवलत पदव्युत्तर स्तरापर्यंत राहिल. यामध्ये व्यावसायिक / अभियांत्रिकी / वैद्यकीय किंवा व्यवस्थापकीय शिक्षणाचाही समावेश राहिल.

२. यासाठी येणारा अंदाजित खर्च :-

यासाठी रुपये ०८.०९५ कोटीचा खर्च अंदाजित असून तो खालील प्रमाणे राहिल:-

१. सदनिकेची किंमत रुपये ३००० प्रति. चौ.फूट प्रमाणे १८.०० लक्ष ते ३०.०० लक्ष
  २. सानुग्रह अनुदान प्रत्येकी रुपये २५.०० लक्ष
  ३. शिक्षण खर्च प्रत्येकी रुपये १०.०० लक्ष
- प्रत्येक कुटुंबामागे येणारा अंदाजित खर्च रुपये ५४ लक्ष.

३. अंमलबजावणी :-

प्रत्येक घटकासाठी संबंधित विभाग विस्तृत शासन निर्णय निर्गमित करतील. तसेच त्याची अंमलबजावणी होईल याची दक्षता घेतील. विभागाच्या संबंधित बाबी खालील प्रमाणे आहेत.

घटक १ :- सदनिका : गृह निर्माण विभाग .

घटक २ :- अनुकंपा तत्वावर शासकीय सेवेत नियुक्ती : सामान्य प्रशासन विभाग

घटक ३:- सानुग्रह अनुदान : गृह विभाग

घटक ४:- मोफत शिक्षण : शालेय शिक्षण विभाग, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग व वैद्यकीय शिक्षण विभाग.

अ) मृत्यूमुखी पडलेल्या पोलीस अधिकारी/कर्मचारी व गृह रक्षक दलाच्या कर्मचाऱ्यांचे पार्यंत देह त्यांच्या कुटुंबियांना त्यांच्या इच्छेनुसार ज्या ठिकाणी घेऊन जावयाचे असेल त्या ठिकाणापर्यंत विमान, रेल्वे, बस व

ॲम्बुलन्स इत्यादी सर्व प्रकारच्या वाहनाद्वारे नेण्याचा सर्व खर्च शासनातर्फे करण्यात यावा. पार्थिव देहाबरोबर एका व्यक्तीला जाण्यासाठी येणारा खर्च शासनातर्फे देण्यात येईल.

ब) मृत्यूमुखी पडलेल्या सर्व पोलीस अधिकारी/कर्मचारी व गृह रक्षक दलाच्या कर्मचाऱ्यांच्या अत्यंसस्कारासाठी येणारा खर्च राज्य शासनातर्फे देण्यात येईल.

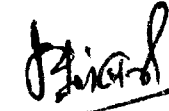
क) जखमी पोलीस अधिकारी/कर्मचारी व गृह रक्षक दलाच्या कर्मचाऱ्यांच्या औषधोपचाराचा व शस्त्रक्रियेचा रुग्णालयातील सर्व खर्च राज्य शासनातर्फे देण्यात येईल.

४. दि. ०१.०२.२००९ च्या नक्षलविरोधी कारवाईत/नक्षलवादी हल्ल्यात एकूण १५ पोलीस अधिकारी/कर्मचारी (१ पोलीस उप निरीक्षक व इतर सर्व पोलीस कर्मचारी) शहीद झाले असून त्यांना सानुग्रह अनुदानापोटी प्रत्येक मृत कर्मचा-याभागे रुपये २५.०० लक्ष याप्रमाणे एकूण १५ मृत कर्मचा-यांकरिता रु. ३.७५ कोटी इतकी रक्कम आकस्मिक निधीतून मंजूर करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ७३/व्यय७,

दि. ४.२.२००९ अन्वये दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(म.ध.कांबळे)

उप सचिव, गृह विभाग, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव , मंत्रालय, मुंबई.

मा. उपमुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव , मंत्रालय, मुंबई.

मा. मंत्री (गृह) महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव , मंत्रालय, मुंबई.

मा. राज्यमंत्री (गृह), महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव , मंत्रालय, मुंबई.

मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.

अपर मुख्य सचिव (गृह), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

अपर मुख्य सचिव (महसूल व वन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.

अपर मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव (विशेष), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सचिव, गृह निर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व विभागीय आयुक्त.

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, म्हाडा, मुंबई.

पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

विशेष पोलीस महानिरीक्षक, नक्षलवाद विरोधी अभियान, नागपूर.

सर्व परिक्षेत्रिय विशेष पोलीस महानिरीक्षक,

सर्व पोलीस आयुक्त,

महासमादेशक, गृह रक्षक दल, मुंबई.

सर्व पोलीस अधिक्षक,

सर्व सह सचिव/उप सचिव, गृह विभाग,

अधिदान व लेखा अधिकारी (रोख शाखेमार्फत).

प्रधान महालेखापाल-१ (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

महालेखापाल-२ (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.

संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.

वित्त विभाग (व्यय-७/अर्थसंकल्प -३/अर्थसंकल्प-१०/व्यय-७/अर्थोपाय कार्यासन), मंत्रालय,

निवड नस्ती (पोल-७), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.